

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 401 / 28.XI.2023

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată (b701/28.11.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/6019/04.12.2003 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1234/05.12.2023,

Biroul permanent al Senatului

CONSILIUL LEGISLATIV

L. 50 / 5.02.2024

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Demersul legislativ urmărește reducerea procentelor din bugetul anual acordat partidelor politice în funcție de rezultatele alegerilor pentru Camera Deputaților și Senat, precum și în funcție de rezultatele alegerilor locale. De asemenea, se propune eliminarea unor categorii de cheltuieli din sfera cheltuielilor pentru care se pot utiliza veniturile care provin din subvenții de la bugetul de stat.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. b) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că, potrivit **art. 1 din Legea partidelor politice nr. 14/2003**, republicată, „Partidele politice sunt asociații cu caracter politic ale cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, **îndeplinind o misiune publică garantată de Constituție**. Ele sunt persoane juridice de drept public”. Potrivit **art. 8 alin. (2) teza a doua din Constituție**, partidele politice „contribuie la **definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor**, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației”.

Prin urmare, întreaga activitate desfășurată de partidele politice este subsumată îndeplinirii rolului constituțional al acestora. În acest sens, la **art. 2 din Legea nr. 14/2003**, republicată, se prevede că „Prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii”.

Acordarea de subvenții de la bugetul de stat partidelor politice prin **Legea nr. 334/2006**, republicată, cu modificările ulterioare, este justificată de natura juridică a acestora, de persoane juridice de drept public. În acest sens, **Comisia de la Veneția** a reținut, în **Ghidul asupra legislației partidelor politice întocmit de OSCE/ODIHR și Comisia de la Veneția** (adoptat la cea de-a 84-a Sesiune plenară a Comisiei de la Veneția din 15-16 octombrie 2010), că **finanțarea publică** a partidelor politice a fost concepută și adoptată pe tot globul ca **potențial mijloc de prevenire a corupției, de sprijinire a rolului important jucat de partidele politice și de eliminare a dependenței față de donatorii privați** (paragraful 176)¹.

Din examinarea destinațiilor pentru care pot fi utilizate **subvențiile** de la bugetul de stat, prevăzute la art. 25 alin. (1) din actul normativ de bază, rezultă că aceste sume pot acoperi cheltuielile necesare pentru funcționarea partidului și pentru realizarea activităților specifice unui partid politic, subsumate îndeplinirii de către partidele politice a rolului lor constituțional.

Având în vedere considerentele de mai sus, reglementarea finanțării activității partidelor politice prin subvenții de la bugetul de stat, afectate unor cheltuieli necesare funcționării acestora, reprezintă

¹ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2010\)024](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)024)

o garanție legală a principiului pluralismului politic prevăzut de **art. 8 din Legea fundamentală**.

Parlamentul are dreptul de a aprecia oportunitatea modificării limitelor prevăzute de lege între care se acordă aceste subvenții de la bugetul de stat, însă această modificare trebuie precedată de o evaluare a impactului soluțiilor legislative preconizate asupra activității partidelor politice, astfel încât prin noile soluții legislative să nu fie afectată desfășurarea unor activități esențiale pentru îndeplinirea de către acestea a rolului lor constituțional.

Din Expunerea de motive nu reiese dacă modificările art. 19 și 20 din actul normativ de bază, propuse la pct. 1 și 2 ale art. I, care vizează reducerea procentelor din bugetul anual acordat partidelor politice la 65%, respectiv 20% au fost precedate de o analiză a impactului financiar asupra activității partidelor politice, soluțiile legislative fiind, prin urmare, arbitrar, contrar dispozițiilor **art. 1 alin. (3) din Constituție**, referitoare la statul de drept. Stabilirea arbitrară a procentelor respective creează premisele afectării bunei funcționări a unor partide politice și, implicit, a capacității acestora de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, potrivit **art. 8 alin. (2) din Constituție**.

Menționăm că, prin **Decizia nr. 139/2019**, Curtea Constituțională a reținut că *„Fundamentarea temeinică a inițiativelor legislative reprezintă o exigență impusă de dispozițiile constituționale menționate, întrucât previne arbitrarul în activitatea de legiferare, asigurând că legile propuse și adoptate răspund unor nevoi sociale reale și dreptății sociale”*.

5. Distinct de cele menționate mai sus, soluțiile legislative preconizate la **art. I pct. 1 și 2** contravin și dispozițiilor **art. 1 alin. (5) din Constituție**, referitoare la obligativitatea respectării legii, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Astfel, prin reducerea procentelor de 75% și 25%, prevăzute la art. 19 și 20, la 65%, respectiv 20%, **rămâne nealocat un procent de 15%** din bugetul anual acordat partidelor politice, reglementarea propusă fiind incompletă și, prin urmare, lipsită de **previzibilitate**, contrar exigențelor impuse de normele de tehnică legislativă.

Menționăm că, prin **Decizia nr. 619/2016**, Curtea Constituțională a statuat că *„legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. (...)”*

Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la

exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează”.

Totodată, prin **Decizia nr. 62/2018**, Curtea Constituțională a reținut că „*pentru relevanța constituțională a principiului legalității, esențial este ca prin folosirea unei tehnici legislative inadecvate, care să nu întrunească cerințele clarității, preciziei, previzibilității și ale accesibilității normei juridice, legiuitorul să fi adus atingere în final unor drepturi, libertăți sau principii de rang constituțional*”.

În situația analizată, lipsa de previzibilitate referitoare la alocarea unui procent de 15% din bugetul anual acordat partidelor politice afectează capacitatea acestora de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, potrivit art. 8 alin. (2) din Constituție, aducându-se astfel atingere principiului pluralismului politic consacrat de **art. 8 din Legea fundamentală**.

6. Referitor la abrogarea, prin **pct. 3 al art. I** din proiect, a **art. 25 alin. (1) lit. c)** din actul normativ de bază, în sensul eliminării cheltuielilor pentru presă și propagandă din categoria cheltuielilor pentru care pot fi folosite veniturile provenind din subvenții de la bugetul de stat, apreciem că propaganda desfășurată de partidele politice, inclusiv prin intermediul presei, reprezintă un mijloc esențial de îndeplinire a activității prin care „partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii”, potrivit art. 2 din Legea nr. 14/2003, republicată. Prin urmare, soluția legislativă preconizată afectează capacitatea partidelor politice de desfășurare a activităților prevăzute de lege prin care contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, potrivit **art. 8 alin. (2) din Constituție**.

*

* *

Față de cele de mai sus, propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 1236/27.12.2023

EVENIMENTE SUFERITE de actul ...

H.G. nr. 10/2016

M. Of. nr. 55/26 ian. 2016

Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

1 modificări prin

H.G. nr. 78/2018

M. Of. nr. 207/7 mar. 2018

modifică anexa

Hotărâre pentru modificarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 10/2016

L. nr. 334/2006

M. Of. nr. 632/21 iul. 2006

Lege privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 446/23 iun. 2015

Lege privind finanțarea activității partidelor politice și a
campaniilor electorale

² modificări prin

L. nr. 78/2016

M. Of. nr. 330/28 apr. 2016

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006
privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor
electorale

*modifică art. 16 alin. (1) lit. e), art. 28 alin.
(3), art. 30 alin. (5), art. 31 alin. (4), art. 33
alin. (2), art. 52 alin. (1), (2) și (4);*

*introduce alin. (14) la art. 28, art. 34_1,
art. 34_2, art. 41_1, alin. (12) la art. 48*

³ modificări prin

O.U.G. nr. 44/2016

M. Of. nr. 682/2 sep. 2016

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii
nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a
campaniilor electorale

modifică art. 48 alin. (10) și (12) ;

introduce art. 48_1

aprobată cu completări prin L. nr. 3/2017

M. Of. nr. 48/17 ian. 2017

⁴ modificări prin

L. nr. 183/2016

M. Of. nr. 828/19 oct. 2016

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006
privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor
electorale

*modifică art. 36 alin. (3) și art. 48 alin.
(11);*

*introduce alin. (3_1) și (3_2) la art. 36,
alin. (2_1) și (2_2) la art. 42 și alin. (13) la
art. 48*

⁵ modificări prin

L. nr. 3/2017

M. Of. nr. 48/17 ian. 2017

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 44/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.
334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a
campaniilor electorale

modifică art. 25 alin. (1)

⁶ modificări prin

L. nr. 34/2018

M. Of. nr. 55/18 ian. 2018

Lege pentru modificarea art. 18 alin. (2) din Legea nr.
334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a
campaniilor electorale

modifică art. 18 alin. (2)

⁷ modificări prin	O.U.G. nr. 29/2019	M. Of. nr. 358/8 mai 2019	<i>modifică art. 38 alin. (2) lit. f), art. 42 alin. (2)</i>
	Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019		

⁸ modificări prin	L. nr. 148/2019	M. Of. nr. 617/25 iul. 2019	<i>modifică art. 28, art. 30, art. 34 alin. (4)-(6), (12) și (13), art. 47 alin. (1), art. 48 alin. (11)</i>
	Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală		

Dispune republicarea cu renumerotare

⁹ modificări prin	L. nr. 202/2020	M. Of. nr. 849/16 sep. 2020	<i>modifică art. 30 alin. (3)</i>
	Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală		

Dispune republicarea cu renumerotare

¹⁰ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 686/2020	M. Of. nr. 1313/30 dec. 2020	<i>art. 23 alin. (3)</i>
	Decizia nr. 686 din 30 septembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și ale art. 25 alin. (1) lit. v), w) și y) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale		